

Wie is aansprakelijk bij een schoolongeval?

Verzekering van dit aansprakelijkheidsrisico

Anja Vanderspikken
Lector-onderzoeker ECHO
PWO project Riski

Voorbeeld schadegevallen



1. Tom en Rob klimmen samen in de klimboom op de speelplaats. Tom valt. Heeft Rob hem gehinderd? Tom loopt enkele zware breuken op. Ook zijn bril is stuk.



2. Juf Marijke bereidt samen met de leerlingen van het eerste leerjaar Halloweensoep.

Door een onvoorzichtige handeling laat zij een pan hete soep vallen. Een leerling loopt hierbij brandwonden op aan de rechterhand en onderarm.

Voorbeeld schadegevallen



3. Een vrijwilliger begeleidt een avontuurlijk bosspel. Hij schat een hindernis fout in. Hijzelf en een kleuter glijden in een 'kloof'. Zij lopen hierdoor verwondingen op en hun outfit is zwaar beschadigd.



4. Het klimtoestel van **de speelplaats** is verroest en niet meer zo stabiel. Een leerling verwondt zich aan een uitstekende schroef.

Inhoud

AANSPRAKELIJKHEID

- **Basisbegrippen**
- **De leerling**
- **De ouders**
- **De leerkracht**
- **De vrijwilliger**
- **De onderwijsinstelling**

VERZEKERING

- **De schoolpolis**
- **De BA-school**
- **De ongevallenverzekering**
- **De rechtsbijstandverzekering**

AANSPRAKELIJKHEID

Basisbegrippen

STRAFRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID

- Er is een **misdrijf** gepleegd
- **Veroordeling door strafrechtbank**
- **Betaling van geldboete is niet verzekerd**
- **Wel rechtsbijstand voor strafverdediging**
- **Vb. leerkracht wordt vervolgd voor onopzettelijke slagen en verwondingen**

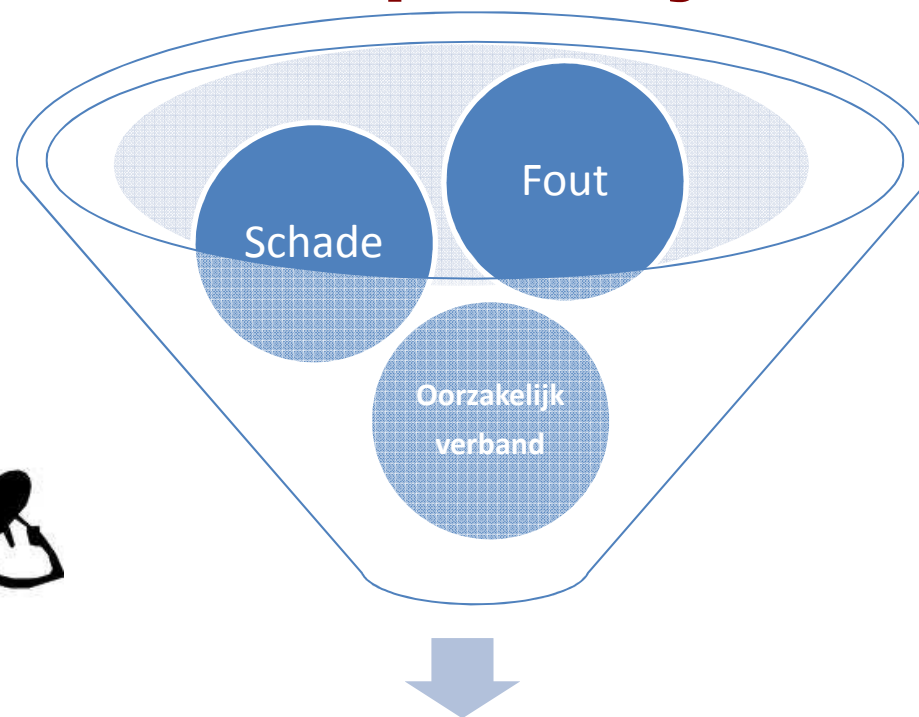
BURGERRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID

- **Verhouding tussen burgers**
- **Contractuele aansprakelijkheid**
 - **Vb. school brengt gehuurde infrastructuur beschadigd terug**
- **Buitencontractuele aansprakelijkheid**
 - **Vb. 10-jarige zwaait met boekentas bril van gezicht van andere leerling**
- **Principe: buitencontractuele aansprakelijkheid is verzekeraar**

BASISBEGRIPPEN

Buitencontractuele aansprakelijkheid

**Bewijslast van
de benadeelde**



**Buitencontractuele
aansprakelijkheid**

BASISBEGRIPPEN

1. Fout



BASISBEGRIPPEN

1. Fout

ONRECHTMATIGE DAAD			
Niet naleven wettelijk gebod of verbod	Niet naleven algemene zorgvuldigheidsregel		
	Criterium 'goede huisvader'		
Vb. Het klimtoestel op de speelplaats beantwoordt niet aan de reglementering voor speeltoestellen	Vooruitziend persoon	Voorzichtig persoon	In dezelfde omstandigheden geplaatst
	Vb. Juf Marijke gaat onhandig om met een pan vol hete soep		

BASISBEGRIPPEN

1. Fout

Schuldbekwaamheid

- **Begrijpen dat een daad of het nalaten ervan onrechtmatig is**
 - Onderscheid goed en kwaad
- **Daden aan dit inzicht kunnen aanpassen**
 - Weten en kunnen

Jonge kinderen: niet schuldbekwaam

- **Leeftijd des onderscheids**
 - Leeftijd
 - Fysieke en intellectuele ontwikkeling
 - In relatie met schadeverwekkende handeling

BASISBEGRIPPEN

2. Schade

LICHAMELIJKE SCHADE	STOFFELIJKE SCHADE	ANDERE SCHADE
Materiële schade van slachtoffer	Herstellingskosten	Louter economische schade
Morele schade van slachtoffer	Tenietgaan van een zaak	Aantasting reputatie, eer, privacy
Materiële en morele schade geleden door andere personen dan het slachtoffer zelf	Kosten voor het niet kunnen gebruiken van een zaak	

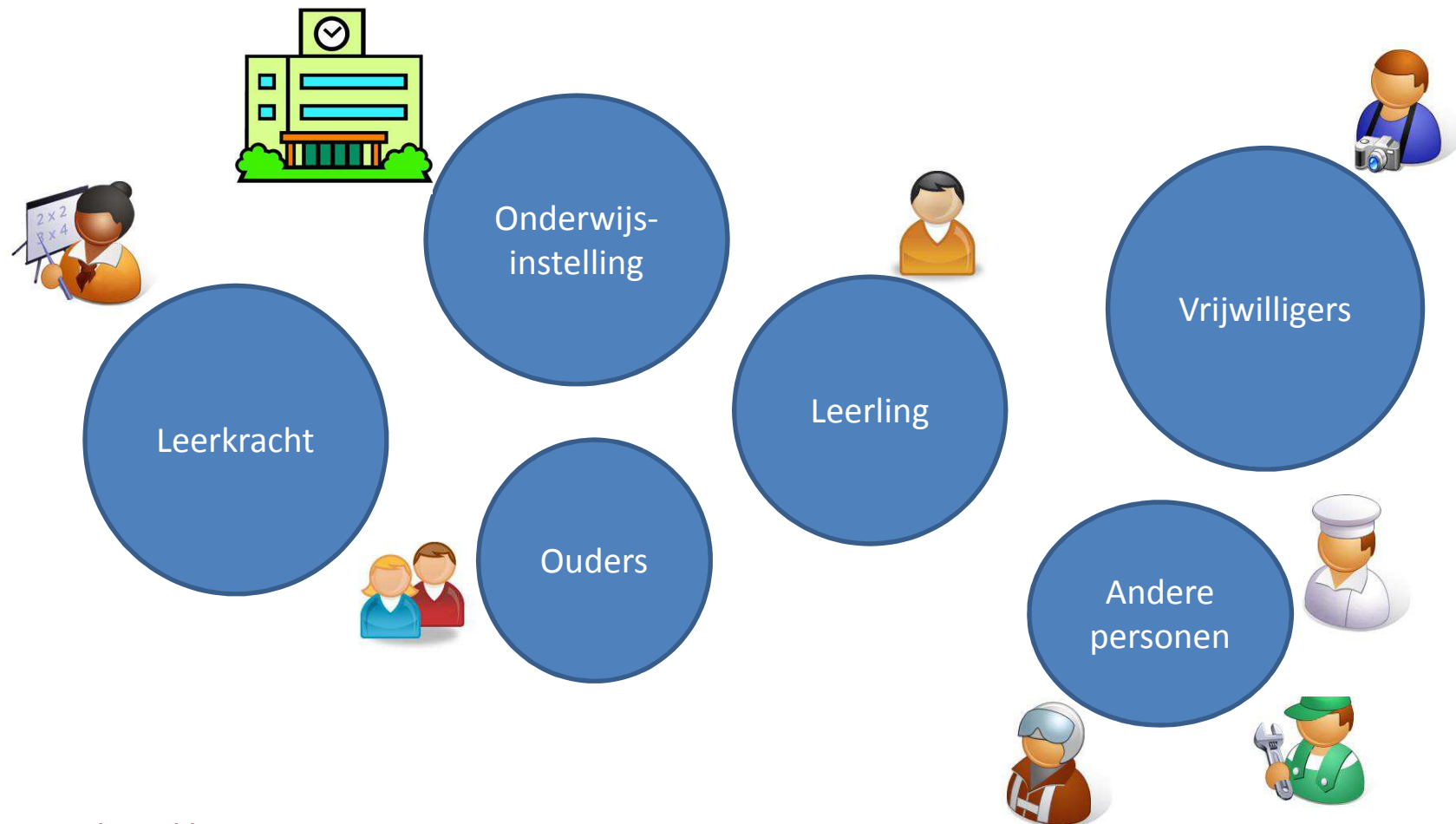
BASISBEGRIPPEN

3. Oorzakelijk verband

Benadeelde moet bewijzen dat schade zich niet of niet op dezelfde manier zou hebben voorgedaan zonder de fout van de schadeverwekker.

Ook toekomstige schade wordt vergoed op voorwaarde dat ze zeker is.

WIE KAN AANSPRAKELIJK ZIJN BIJ EEN ONGEVAL OP SCHOOL?



AANSPRAKELIJKHEID

1. Leerling



Rob hindert Tom in de boom. Hierdoor valt Tom uit de boom.

- Kan Rob aansprakelijk gesteld worden voor de schade?**
- Is hij hiervoor verzekerd?**

AANSPRAKELIJKHEID

1. Leerling

Kinderen zonder schuldbekwaamheid: niet persoonlijk aansprakelijk

- Bij 'objectief' onrechtmatige daad: ouders of leerkracht aansprakelijk?

Eigen fout van slachtoffer?

- Schuldbekwaamheid is vereist

AANSPRAKELIJKHEID

2. Ouders

Aansprakelijkheid voor de onrechtmatige daad van hun minderjarig kind

Vermoeden van aansprakelijkheid geldt (enkel) voor vader en moeder

- Tegenbewijs: goed toezicht en goede opvoeding

Ook wanneer kind op school is

 **Kind moet wel (objectief) onrechtmatige daad hebben begaan**

- Vb. schade door aanvaardbaar gedrag tijdens goed georganiseerd stoeispel

AANSPRAKELIJKHEID

2. Ouders



- **Kunnen de ouders van Tom de ouders van Rob aansprakelijk stellen voor de schade die hun zoon Tom leed?**
- **Zijn zij hiervoor verzekerd?**

AANSPRAKELIJKHEID

2. Ouders

Aansprakelijkheid voor de eigen fout

- Vb. BBQ omgeduwd op schoolfeest
- Vb. Hond bijt leerling
- Vb. Ouder rijdt kind aan op weg naar school

- Verzekerd?




AANSPRAKELIJKHEID

2. Ouders

Aansprakelijk als vrijwilliger ?



- **Vrijwilliger voor onderwijsinstelling**

- Immuun voor gewone fout  onderwijsinstelling is aansprakelijk als vrijwilligersorganisatie
- Persoonlijk aansprakelijk voor opzet, zware fout en gewoonlijk voorkomende lichte fout
- Verzekerd?

- **Vrijwilliger voor oudervereniging (feitelijke vereniging)**

- Persoonlijk aansprakelijk
- Verzekerd?

AANSPRAKELIJKHEID

3. Leerkracht

- **Persoonlijke fout**
- **Als bewaarder van een gebrekkige zaak**
- **Voor een onrechtmatige daad van een leerling die onder zijn/haar toezicht stond**



- **Geen persoonlijke aansprakelijkheid bij gewone fout**
- **Wel bij opzet, zware fout of herhaaldelijk voorkomende lichte fout**
- **Slachtoffer kan altijd onderwijsinstelling aanspreken als aansteller van leerkracht die een fout beging.**

AANSPRAKELIJKHEID

3. Leerkracht

Persoonlijke fout



- Juf Marieke hanteert onvoorzichtig een kookpot met hete soep. Zo morst ze soep op de arm van een kleuter.

Bewaarder gebrekkige zaak

- Juf Marieke brengt eigen mixer mee naar school. Mesje is stuk en veroorzaakt snijwonde bij leerling.

Verzekerd?

AANSPRAKELIJKHEID

3. Leerkracht

Vermoeden van aansprakelijkheid voor onrechtmatige daad van leerling



- In uitoefening van onderwijsactiviteit
- Leerling stond onder toezicht van leerkracht
- Leerling beging objectief onrechtmatige daad
- Schade van derde werd door onrechtmatige daad veroorzaakt



Tegenbewijs is mogelijk + immuniteit van leerkracht
Benadeelde kan onderwijsinstelling als aansteller aanspreken

AANSPRAKELIJKHEID

3. Leerkracht

- **Tegenbewijs van voldoende toezicht is mogelijk**
 - Vb. gedrag van leerling was zo onvoorzienbaar dat leerkracht dit niet kon beletten
 - Absoluut toezicht ≠ verwacht
 - Beoordeling in alle redelijkheid en in functie van concrete omstandigheden
 - Leeftijd kinderen
 - Grootte van groep
 - Karakter van leerlingen
- **Zelfs indien gebrek aan toezicht, niet persoonlijk aansprakelijk indien leerkracht bewijst dat hij geen opzet, zware of gewoonlijk voorkomende lichte fout beging.**

AANSPRAKELIJKHEID

4. Onderwijsinstelling



Persoonlijke fout



Bewaarder gebrekkige zaak



Aansteller van leerkrachten en
personeel



Vrijwilligersorganisatie

AANSPRAKELIJKHEID

4. Onderwijsinstelling

- **Persoonlijke fout**
- **Vb. fouten bij organisatie van een evenement**

- **Bewaarder van gebrekkige zaak**
- **Vb. speeltoestellen voldoen niet aan veiligheidsvoorschriften**
 - Brochure Vigez speel op veilig

AANSPRAKELIJKHEID

4. Onderwijsinstelling

- **Aansteller van leerkrachten en ander personeel**
 - Vb. gemorste Halloweensoep
 - Geen tegenbewijs mogelijk
- **Als vrijwilligersorganisatie**
 - Ongeacht of leerkracht, personeel of vrijwilliger immuun zijn voor aansprakelijkheidsvordering

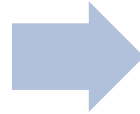
Verzekerd?

AANSPRAKELIJKHEID

5. Andere personen



Cateringbedrijf dat warme maaltijd levert aan school wordt aansprakelijk gesteld voor salmonellavergiftiging

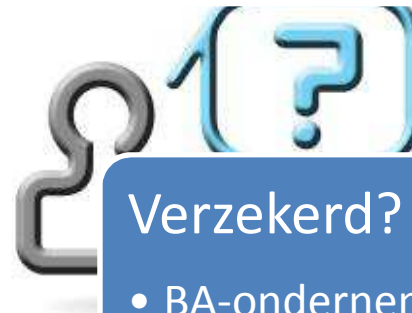


Verzekerd?

- BA-onderneming
- BA-na levering



Loodgieter die dakgoot herstelt, laat gereedschap vallen op leerling .



Verzekerd?

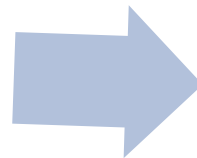
- BA-onderneming
- BA-uitbating

AANSPRAKELIJKHEID

5. Andere personen



Een leerling die naar school fietst, wordt aangereden door een motorrijder.



Verzekerd?

- BA-motorrijtuigen
- Regeling zwakke weggebruiker

AANSPRAKELIJKHEID

6. Meerdere personen zijn aansprakelijk voor de schade

Vb. Leerling en ouders



Vb. Leerling, ouders en onderwijsinstelling



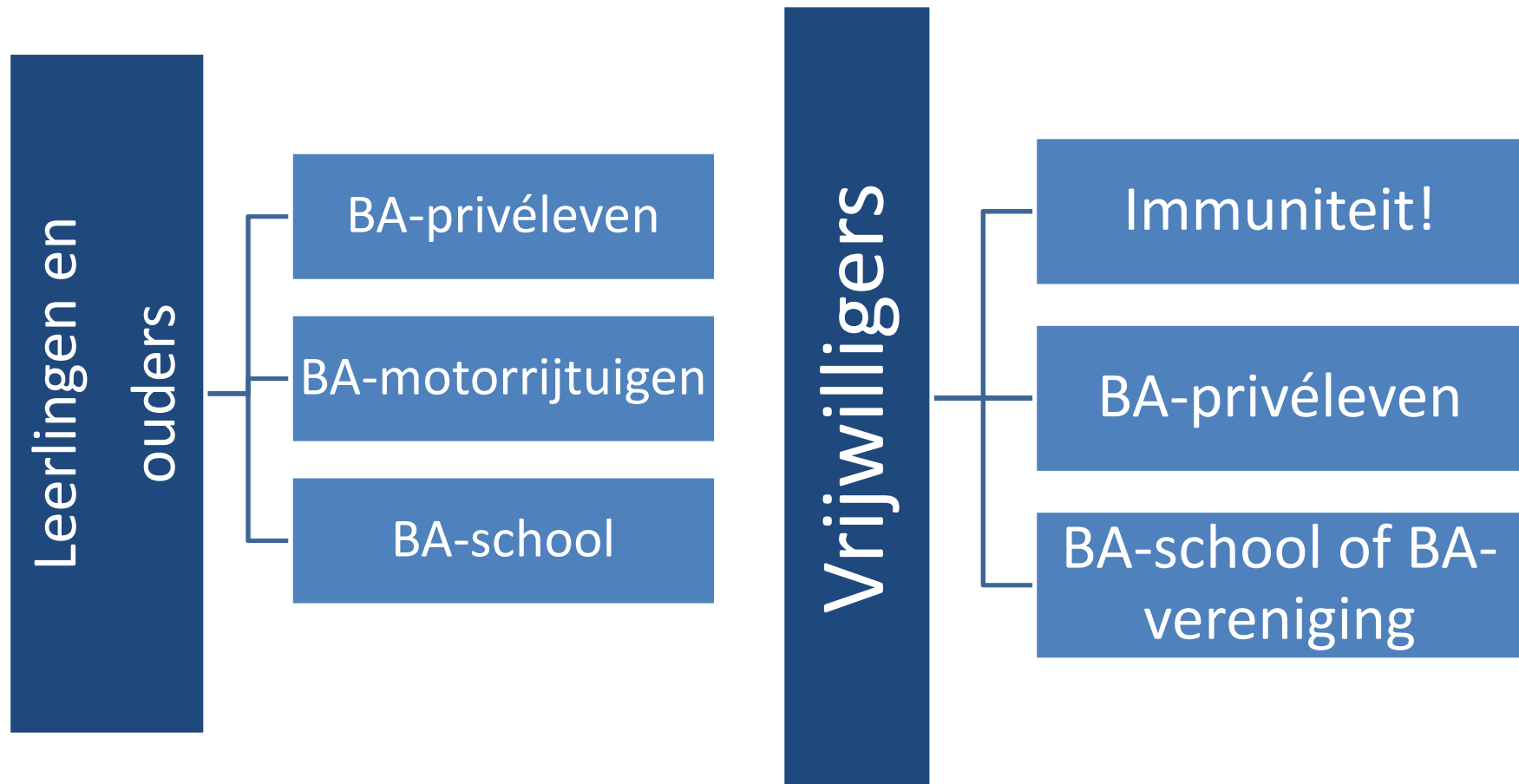
Veroordeling in solidum

- Benadeelde kan volledig bedrag van schadevergoeding aan één aansprakelijke partij vragen.
- De aangesproken partij kan het teveel betaald recupereren bij de overige aansprakelijke partijen.
- Verdeling van aansprakelijkheid volgens bijdrage van elke schadeverwekker in ontstaan van schade

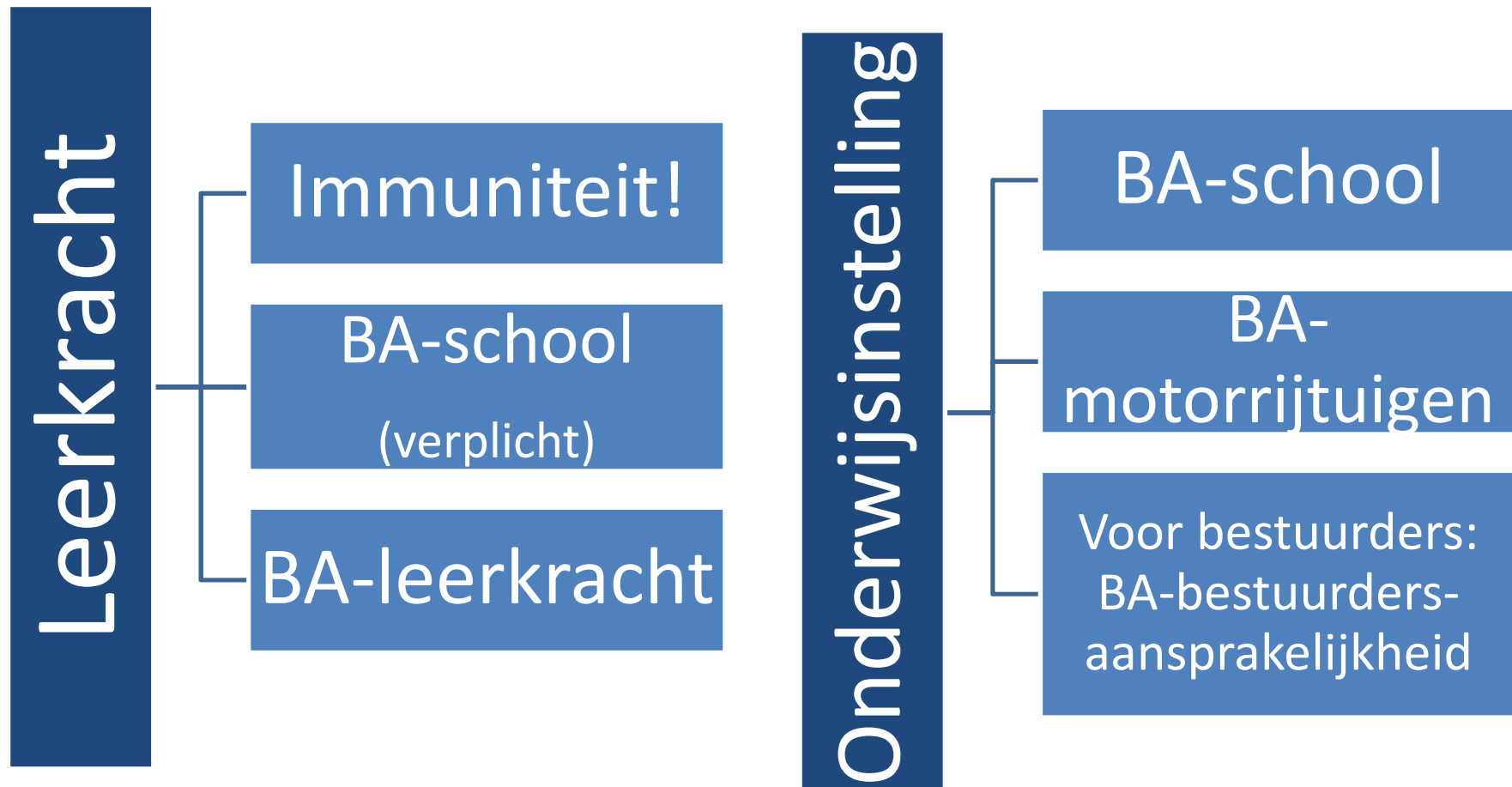
Eigen fout van het slachtoffer

- Slachtoffer draagt deel van zijn schade zelf, in verhouding tot aandeel van eigen fout

Overzicht verzekering van de aansprakelijkheidsrisico's



Overzicht verzekering van de aansprakelijkheidsrisico's



Ten slotte ...

Samenloop van verzekeringen

- **Vb. Leerling en ouders zijn aansprakelijk en verzekerd in zowel BA-privéleven als BA-school**
 - ✓ Verzekerde mag van elke verzekeraar vergoeding vragen. Deze verzekeraar mag niet weigeren omdat een andere verzekering bestaat.
 - ✓ Verzekeraars regelen omslag van schadegeval onderling.

Rechtsbijstandverzekering van benadeelde

- **Vb. Leerling raakt gewond door een ongeval op school. Een andere persoon zou voor het ongeval aansprakelijk zijn.**
 - ✓ De rechtsbijstandverzekeraar (privéleven) staat de benadeelde proactief bij om schadevergoeding te bekomen.

Oefeningen

10-jarige jongen voetbalt op de speelplaats met ongebonden skateschoenen. Meisje dat toevallig voorbijkomt, krijgt schoen in het gezicht en verliest het zicht uit één oog.

Oefeningen

Omdat het regent mogen de kleuters tijdens de speeltijd spelen in de polyvalente school. In deze zaal bevindt zich een podium. De toezichthoudende leerkrachten verbieden de kleuters om op het podium te gaan. Toch slaagt een 4-jarige erin om op het podium te kruipen. Hij valt eraf en breekt daarbij zijn kaak.

Oefeningen

- **Tijdens een stoeispel botst een leerling met zijn arm tegen het gezicht van een andere leerling. Zijn bril valt en breekt.**

Oefeningen

Een leerling fietst naar school. Op een druk kruispunt wordt hij aangereden door een bromfietser. Hij heeft een gebroken pols en moet voor verzorging naar het ziekenhuis. Ook zijn fiets en fietshelm zijn beschadigd.

Oefeningen

- **Twee achtjarigen spelen een spel waarbij ze stenen naar elkaar gooien en proberen om de stenen daarbij te laten ketsen. Eén steen raakt de tanden van één van de jongens. Twee tanden zijn afgebroken.**